

В искането си, народните представители поддържат доводи, че атакуваните норми поставят в неравностойно положение превозвачите и водачите на леки автомобили, с които се извършва таксиметров превоз на пътници, които управляват стари и нови автомобили, като по този начин се ограничава свободната стопанска инициатива, създават се различни условия за осъществяване на стопанска дейност, накърняват се правата на потребителя и се нарушава конституционно установеното право на труд.

Посредством атакуваната норма на § 4, т. 5 от ЗИДЗАВП се прави изменение на чл. 6, ал. 1, т. 5 от ЗАВП, като се въвежда изискване, при вписване за първи път в регистъра за превозното средство да не са изтекли повече от 5 години от датата на първата регистрация - при извършване на таксиметров превоз на пътници. Систематичното място на изменяната разпоредба е в глава 2 на ЗАВП, озаглавена "Лицензиране и регистриране". С оглед на това, при проверката за съответствие с конституционните разпоредби следва да се изходи от предмета на регулираните обществени отношения в неговата цялост, като се има предвид, че въведените изисквания по същността си представляват елемент от процедурата по лицензиране, респ. регистриране на дейността по осъществяване на обществен превоз на пътници и товари.

По същността си дейността по осъществяване на обществен превоз на пътници има огромно значение за нормалното функциониране на обществото, тъй като служи за задоволяване на потребностите на гражданите от достъпен и удобен транспорт, с оглед осъществяване на ежедневните им занимания от една страна, но от друга страна, осъществяването на тази дейност крие в себе си повишен риск за живота и здравето на населението и чистотата на околната среда. Тези обстоятелства налагат необходимостта от въвеждане на строги правила и стриктна регламентация на нейното осъществяване, посредством въвеждане на редица изисквания към лицата, които я осъществяват. С оглед на това, законодателят е въвел регистрационен, респ. лицензионен режим за дейността по осъществяване на превоз на пътници и товари.

Разпоредбата на чл. 19, ал. 1 от Конституцията за несъответствие, с която са развити доводи в искането на народните представители прокламира, че икономиката на Република България се основава на свободната стопанска инициатива.

Съгласно установената практика на Конституционния съд, както принципът на свободната стопанска инициатива, така и гарантираното изискване правните субекти да имат еднакви правни условия за стопанска дейност (чл. 19, ал. 2 от Конституцията) нямат абсолютен характер. Свободата на стопанската инициатива не изключва принципите на държавно регулиране и на държавен контрол на стопанската дейност.

С оглед на това, атакуваната норма на § 4, т. 5 от ЗИДЗАвП, посредством която се въвежда изискване за възраст спрямо автомобилите, с които се осъществява таксиметров превоз на пътници, като част от установения регистрационен, респ. лицензионен режим, като израз на упражненото от страна на държавата право на регулиране и контрол върху стопанската дейност не се намира в противоречие с чл. 19, ал. 1 и ал. 2 от Конституцията.

Същите съображения следва да се имат предвид и относно нормата на § 14, ал. 1, т. 1 от ЗИДЗАвП, с която се изменя разпоредбата на чл. 24, ал. 2 от ЗАвП, съгласно която регистрираните превозвачи могат да осъществяват таксиметрови превози на пътници само в автомобили, от датата на първата регистрация на които не са изтекли повече от 10 години.

Предвид изложеното, не могат да бъдат подкрепени доводите на народните представители, че посредством атакуваните законови норми се въвежда ограничаване на свободата на стопанската инициатива и се създават различни правни условия за стопанска дейност. Действително, доколкото регулирането на определени обществени отношения винаги е свързано с въвеждане на определени изисквания би могло да се приеме, че е налице някакво ограничение. Това ограничение обаче, всякога е необходимо и допустимо, с оглед защитата на други конституционни ценности. В настоящия случай, въведеното изискване за възраст спрямо автомобилите, с които се осъществява автомобилен превоз на пътници е гаранция за закрила на здравето на гражданите (чл. 52 от Конституцията), защита на правата или законните интереси на други лица (чл. 57, ал. 2 от Конституцията) и правото на здравословна и благоприятна околна среда. В тази връзка следва да се имат предвид и мотивите към ЗИДЗАвП, където изрично е отбелязано, че законопроектът е разработен във връзка с необходимостта от обновяване на автомобилния парк и осигуряване на безопасността на движението по пътищата, повишаване качеството на автомобилните превози и опазване на околната среда.

Изложеното до тук следва да се има предвид и при преценката за съответствие на атакуваните законови разпоредби с чл. 6, ал. 2 от Конституцията, която установява принципа на равенство на гражданите пред закона, като не допуска създаването на ограничения или привилегии основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение или имуществено състояние.

В искането са изложени доводи, че с въведените в ЗАвП изисквания за възраст на автомобилите, с които се осъществява обществен превоз на пътници се нарушава равенството на гражданите

пред закона, като се създава ограничение основано на имущественото състояние.

Тези доводи не могат да бъдат споделени, предвид изложените доводи, че с въведените от законодателя изисквания за възраст на автомобилите, с които се осъществява обществен превоз на пътници, като част от процедурата по лицензиране, респ. регистриране, държавата упражнява правото си да регулира и контролира стопанската дейност в интерес на обществото. С оглед на това и тези изисквания не биха могли да се приемат за ограничение, основано на имуществено състояние, по смисъла на чл. 6, ал. 2 от Конституцията, а като гаранция за равенство на гражданите пред закона, тъй като по същността си те са част от точно регламентирана процедура, възможност за участие в която имат всички граждани.

Не на последно място, без основание се явява и твърдението на народните представители за противоречие на разпоредбите на ЗИДЗАВП с чл. 16 и чл. 48, ал. 1 и 3 от Конституцията на Република България, регламентиращ правото на труд и правото на всеки гражданин свободно да избира своята професия и място на работа.

Въвеждането на ясни превила и строг регламент при осъществяването на стопанска дейност, каквато е целта на атакуваните законови норми, осигуряват на всеки гражданин свободен достъп до тази дейност, като му предоставят възможност свободно да избере своята професия и място на работа.

Предвид изложеното, следва да се приеме, че атакуваните от народните представители норми на § 4, т. 5, §14, т. 1 и § 31, т. 2 и т. 3 от Закона за изменение и допълнение на Закона за автомобилните превози, обн. ДВ бр. 92 от 2005 г. не противоречи на конституционни разпоредби.

МИНИСТЪР

РУМЕН ЦЕТКОВ